Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 253. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ВЕРЕСНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 253. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 24, 1952. VOL. LX.

КОНВЕНЦІЯ А.Ф.П. ОВАЦІЙНО ПРИВІТАЛА СТІВЕНСОНА

Ню Йорк. — Небувалою маніфестацією в користь якогонебудь кандидата на президента Злучених Держав позначилася конвенція Американської Федерації Праці, коли на залі появився губ. Адлей Стівенсон, що кандидує від Демократичної партії. Публіка, складена з 2,000 делеґатів робітничих юній, повставши з сиджень, оплескувала його появу дві мінути, а опісля перерівала його промову 40 разів в різних місцях і оплескувала кандидата ще раз кілька мінут після скінченої промови. Його впровадили на сцену 79-річний предсідник А.Ф.П. Вільям Ґрін в товаристві двох містопредсідників, що займають становище предсідників в міжнародних юніях, приналежних до А.Ф.П.

Промова Стівенсона своїм змістом була відповіддю на закиди ген. Двайта Д. Айзенгавера з попереднього тижня, одначе вона містила нові засади, яких досі ніхто з провідних політиків не проголосив представникам робітничих організацій з такою відтвертістю, як це зробив кандидат Демократичної партії.

Згадавши про потребу скасування робітничого закону Тефта-Гартлі, він назвав „сліпими патронами" загальні фрази ген. Айзенгавера про потребу змін в цьому законі, а від себе подав пункти, які повинні бути охоплені новим законом, що він їх запроєктував в промові в Дітройті в Дні Праці. Дальше Стівенсон вказав на потребу посилення департаменту праці у Вашинґтоні на такий лад, як тепер поширений департамент рільництва. Він, між ін. сказав таке: „Коли машина викине з праці робітника, тоді треба припособити його до нового „джабу", а не тільки заплатити підмогу, призначену для безробітних, бо це не заощадить часу й ґроша. Інший пункт для посилення праці департаменту праці такий: „Співчуваюче" наставлення до проблеми мандрівних рільничих робітників, яких число виносить коло мільйона осіб, а які переносяться з місця на місце під час спеки і відповідно до сезону, ведучи життя серед визиску й пониження.

Обговорюючи заслуги Демократичної партії для суспільної забезпеки і для скріплення робітничих організацій, Стівенсон пригадав, що ціллю тих реформ було помогти робітникові перестати бути тільки наємником, але почуватися громадянином, головою родини і загалом людиною, як і інші громадяни.

На випадок вибору на становище президента, Стівенсон оріцяв приймати юнійних людей до уряду, щоб показати, що робітництво є спільником уряду. Одначе така спілка мусить бути оперта на порозумінні, щоб один спільник не хотів бути паном над другим. Зі зростом сили приходить теж і відповідальність за долю країни й населення і такої відповідальности надіється від робітництва демократичний кандидат на президента.

Коли Стівенсон залишив конвенційну залю в готелю Комадор і подався до головної демократичної квартири в сусіднім готелі Білтмор, за ним пішли члени виконного комітету А. Ф. Праці і там ще раз склали йому привіт іменем робітничих організацій. Вони заявили, що почуваються до обов'язку підтримати Демокротичну партію за її заслуги для робітництва шляхом прийняття відповідної резолюції на конвенції А.Ф.П.

СТІВЕНСОН ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДКЛИКАННЯ АКТУ ТЕФТА-ГАРТЛІ

Адлей Стівенсон, демократичний кандидат на президента країни, виступаючи з промовою на конвенції Американської Федерації Праці в Ню Йорку, повторив своє домагання відклику робітничого закону Тефта-Гартлі та заступлення його новим, „справедливішим законом". — Президент Федерації Вільям Ґрін, що сидить побіч, „нащурив" вухо, слухаючи промови Стівенсона

Українець кандидує до стейтової леґіслятури Ровд Айленду

Вунсакет, Р. Ай. — Орест Д. Чагарин, інженер по професії та відомий місцевий громадянин, член Українського Народного Союзу і місцевих товариств, кандидує на репрезентанта до стейтової леґіслятури. П. Чагарин в ранзі майора брав участь в другій світовій війні і, не зважаючи на свої професійні зайняття, віддавав багато часу і труду для місцевої української громади й ніколи не відмовлявся від пожертви на українські народні цілі. Тому теж місцеві громадяни всіми силами підтримують його кандидатуру до стейтової леґіслятури. П. Чагарин кандидує на листі незалежних.

НІКСОН ВИЯВЛЯЄ СВОЮ СПРАВУ В ПРОМОВІ ДО ЦІЛОЇ КРАЇНИ

Вашинґтон. — Краєвий Комітет Республіканської партії призначив понад 75,000 дол. на виголошення в радіо й телевізію промови сен. Річар М. Ніксона, який виявив бажання в подробицях оприлюднити всі прибутки й видатки на свій фонд, висотою $18,235, який став предметом дискусії й критики в цілій країні. З оповістки про намірену промову спостерігачі приходять до висновку, що Ніксон не думає зрікатися становища кандидата на віцепрезидента від Республіканської партії, тільки боротися проти, як він каже, „очорнювання" його лівими елементами за його вороже становище до комунізму. Для виголошення промови Ніксон залишив хвилево свою аґітаційну поїздку по західних стейтах і приїхав до Лос Анджелес. Промова призначена на вівторок в год. 9.30 ввечорі. Керівники кампанії Республіканської партії візвали все населення слухати цієї промови мабуть з метою, щоб опісля засягнути опінії, чи дальше втримати Ніксона як свого кандидата. На підставі відзиву на цю промову, ген. Двайт Айзенгавер має вирішити, як поступити з Ніксоном, котрого він вважає чесною людиною.

Самий Айзенгавер, як кандидат на президента, залишив хвилево нагальну критику теперішньої адміністрації під замітом „корупції", а звернув своє вістря на закордонну політику през. Трумана і секретаря стейту Діна Ачесона. У своїй промові, виголошеній в Сінсінаті, генерал назвав Стівенсона „надто лагідним" для ведення американської закордонної політики в теперішніх „небезпечних часах". Генерал заперечив, наче б то у своїй промові на конвенції Американського Леґіону він взивав до війни в обороні поневолених Совєтами народів, заявляючи водночас, що він з „цілого серця" бажає собі миру. Айзенгавер назвав політику Трумана й Ачесона „безконечною грою тимчасових штучних заряджень" і зробив обох відповідальними за невдачі в Кореї.

Політична буря, яка виникла довкруги Ніксонового фонду, спонукала генерального прокурора Джеймса П. Мек Ґранера прослідити закони про приймання дарунків державними урядовцями.

Воєнна фльота підшукує „надлюдей" для атомової підводної лодки

Вашинґтон. — Перша залога атомової підводної лодки чених Державах, мусить бути чених Державах, мусить бути складена з „надлюдей", щоб можна її пустити в підморську подорож, як це виявляє команда фльоти. Команда твердить, що людська витривалість в орудуванні такою лодкою це перша умова її придатности, коли вона вийде в 1954 р. майже на неозначений час у підводні простори. Командор Дейвид Белл, що має обов'язок підібрати людей для залоги підводного судна, виявляє, що зголосилося вже 1,500 добровольців з першоклясних офіцерів теперішніх підводних лодок і вони саме тепер переходять провірку, щоб це були „добрі, завзяті і здорові люди". — „Це мусять бути надлюди, готові перебувати безконечний час під водою і під морем" — сказав Белл. Вибранці з-поміж згаданих офіцерів переходять тепер найбільше таємний вишкіл у цілій історії морської служби.

Метрополітальна радіостанція Ню Йорку відзначить роковини Лисенка

Ню Йорк. — З канцелярії Українського К о н ґ ресового Комітету повідомляють, що з нагоди роковин Миколи Лисенка метрополітальна радіостанція Ню Йорку, WNYC що діє під особистим протекторатом мейора В. Імпелітері та дирекцією С. Сіґела і Г. Нюмена, відомого диригента і піяніста, передасть в найближчу неділю, 28-го вересня, від год. 6:30 до 6:45 ввечорі на хвилі 93,9 метра, окрему програму, присвячену українському композиторові Миколі Лисенкові. Під час цеї програми відомий оперовий співак, баритон Теодор Терен відспіває Лисенкові композиції: „Мені однаково", „Ой Дніпре", „Айстри" та „Ой бре море, бре".

Еспанський амбасадор ставить ціну за американські бази в його країні

Филаделфія. — Еспанський амбасадор Хозе Фелікс Лакеріка заявив, що американські переговори в справі встановлення військових баз в Еспанії можуть закінчитися успіхом, коли Америка дасть Еспанії такі умови, як іншим країнам. У промові в колеґії Вілла Нова, де він дістав почесний докторат права, Лакеріка згадав про еспансько-американські переговори ведені в Мадриді від квітня в справі встановлення американських повітряних баз для заокруглення оборонної системи цілої Західної півкулі проти Росії. Американські представники готові дати Еспанії військову, технічну й економічну допомогу вартістю $125,000,000 та змодернізувати еспанську армію в заміну за еспанські бази. В липні американські урядовці виявили, що Еспанія зажадала додатково вільної руки при видатках на згадані цілі й ґарантії, яка в практиці рівнялась би еспансько-американському союзові. Департамент стейту останнього місяця заявив, що Еспанія мусить понизити свої вимоги, якщо хоче заключення умови тому, що воєнні матеріяли потрібні в першу чергу для Кореї і для країн Північно Атлантійського Пакту. Амбасадор заявив, що серед деяких фанатичних груп появилися насмішки на Еспанію, яких зміст вказує, що в ЗДА існує фанатичне упередження до Еспанії.

АЛІЯНТИ ЗДОБУЛИ СТРАТЕГІЧНУ ГОРУ В СХІДНІЙ КОРЕЇ

Токіо. — Аліянтська піхота, літаками та важкою артилерією, відбила вчора від ворога важливу стратегічну гору в північно-східній Кореї, завдаючи при цьому великих втрат ворогові. Бої за ту гору, що панує над долиною, яка становить комунікаційний центр в цілому районі, — тривали повних 15 годин. Початково ту гору були здобули комуністи. Алінятська піхота тоді відступила, щоб дати можність своїй артилерії „зм'ягшити" ворога. Щойно після барабанного артилерійського вогню та інтензивної акції аліянтських бомбардувальників, аліянтська піхота успішно завершила атаку, здобуваючи знову цю важливу стратегічну позицію. Тимчасом сильні з'єднання аліянтських бомбардувальників і суперфортець, виконали низку налетів на важливі стратегічні об'єкти у ворожому запіллі, зокрема в районі північно-корейської столиці Пйонґянґ, де скинено понад 100 тон розривних бомб. Під час цеї повітряної акції вже не приходило до повітряних боїв, бо ворожі літаки не показались в повітрю, втративши впродовж перших 20 днів місяця вересня 51 літак збитим, 4 правдоподібно збитими і 48 пошкодженими. Інтензивні льокальні бої і атаки ворога на різних секторах фронту виясн юються тим, що червоні намагаються відкрити слабе місце в аліянтських позиціях, де можна б евентуально розпочати новий наступ на велику скалю.

Південно-Корейська армія готова перебрати оборону країни

Сеул, Корея. — В колах аліянтського командування в Кореї приходять до переконання, що південно-корейська армія вже сьогодні до тої міри сильна, вишколена і озброєна та вправлена в боях, що вона сама була б в стані обоjронити свою країну від північно-корейських комуністів, — якщо б комуно-китайські добровольці" були відкликані. Південно-корейська армія має сьогодні повних десять дивізій та цілий ряд всіляких спеціяльних відділів, як теж розпоряджає штабом висококваліфікованих старшин, а її останні успіхи в льокальних боях на фронті цілком виправдали її боєздатність. Аліянтське командування дальше звертає велику увагу на розбудову збройної сили Південної Кореї, щоб могти спокійно передати їй оборону власної країни на випадок перемир'я та постанови про відкликання чужоземних військ з обидвох частин Кореї.

Відкрито Міжнародну Конференцію Юнеско в Венеції

Венеція. — Тут відкрито Міжнародну Конференцію під опікою Юнеско, яка в цілості присвячена справам мистців. Наради відбуваються в палаті дожів і в них беруть участь 1,000 делеґатів з 35 держав. Всі делеґати — це гості італійського уряду. Наради відкрив посадник міста Венеції Анджельо Станіо, а після нього промовляв італійський міністер Антоніо Сені, який заявив, що це „велика відповідальність бачити, що мистецтво може вільно розвиватися і розквітати в теперішньому часі, і що жадні кайдани ані перешкоди не стоять для його розвитку в майбутньому". В першому дні нарад вибрали президію нарад, та окремих комісій. Між вибраною президією стрічаємо таких визначних мистців, як італійський композитор Ільдебрандо Піцетті, чілійська поетка Ґабріеля Містраль, французький письменник Жюль Ромен, індійський письменник Н. С. Мета, американський повістяр Торнтон Вайлдер та інші. З американців беруть участь ще такі мистці: Аллен Тейст (поет), Вільям Шуман — композитор, Ральф Вокер — архітект, Джордж Л. К. Морріс — маляр і скульптор, Валентайн Дейвіс — драматург, Доротея Ґрінбавм — скульпторка і Генрі Біллінґс — актор.

Англійці шукають рибацького судна

Лондон. — Міністерство закордонних справ наказало своїй амбасаді в Москві пошукувати за рибацьким судном „Іквері", яке ловило рибу на Білому морі. Російське озброєне судно арештувало англійських рибаків і зайняло англійське рибацьке судно. На англійському судні находилися 20 рибаків, а вістку про арешт цього судна передав радієм до Лондону інший англійський рибацький корабель. Совєти наложили кару на три рибацькі англійські судна за те, що вони ловили рибу в Білому морі близько Архангельська. Англійські судна бачили, як совєтські кораблі змусили англійське судно „Іквері" плисти з ними до російського порту.

ГОЛОВИ НАЦІОНАЛЬНОСТЕВИХ ВІДДІЛІВ В РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ ПАРТІЇ

У Вашинґтоні відбулися перші зорганізовані наради представників національностевих груп в Краєвому Комітеті Республіканської Партії. Нарадами керував новопризначений координатор Республіканської Партії, колишній американський амбасадор в Польщі Артур Бліс Лейн. На фото (стоять від ліва до права): Еміль Гаддад, член Краєвого Комітету; Том Паппас з Бостону; Бурт Гаддад, голова сирійсько-ливанського відділу; Ентоні Месано з Ню Йорку; конґресмен Алберт Морано з Коннектикат, голова італійського відділу; полк. Н. Степановіч, голова сербського відділу; Степан Ткач, голова карпато-руського відділу; Волтер Бем, голова німецького відділу; Френк Песка, голова польського відділу; Вінсент Кнаус, голова хорватського відділу; Гарріс Бурас з Бостону; Стефан Ґобозі, голова мадярського відділу і Дмитро Галичин, голова українського відділу. Сидять (від ліва): Джозеф Джековіч, голова все-американського відділу; Артур Бліс Лейн, координатор чужомовних груп, та колишній сенатор Джан Данагер, керівник відділу окремої діяльности в Краєвому Комітеті Республіканської Партії. В нарадах взяли участь теж голови словацького, грецького, російського і литовського відділів, яких немає на фотографії.

АМЕРИКА І БРИТАНІЯ ВІДКИНУЛИ СОВЄТСЬКИЙ ПРОТЕСТ В СПРАВІ ТРІЄСТУ

Вашинґтон. — Уряди Злучених Держав Америки і Британії відкинули совєтський протест, заперечуючи совєтські обвинувачення, що вони, мовляв, намагаються включити спірну територію — „вільного міста" Трієсту в Атлантійський Пакт та перетворити її в „постійну військову і морську базу". В своїх нотах, переданих совєтському міністерству з а к о р донних справ в Москві минулої суботи, Злучені Держави і Британія відкидають теж совєтські обвинувачення, що вони нібито порушують постанови мирового договору з Італією, бо намагаються передати Італії більшу частину управління американської зони Трієсту. Американська і британська ноти, проголошені вчора рівночасно в Лондоні і Вашинґтоні, є відповіддю на совєтську ноту в справі Трієсту, передану американському і британському урядам в дні 24-го червня. Ця нота була протестом проти порозуміння між американським і британським військовим управлінням Трієсту та урядом Італії щодо поширення адміністраційних повновластей місцевого італійського самоуправління під наглядом британського військового губернатора... В совєтській ноті закидується, що це порозуміння „не має нічого спільного з проблемами вдержання миру в Европі", воно не порушує мировий договір з Італією, зокрема ту його частину, в якій мова про створення „вільної території" Трієсту, та Америка і Британія не намагаються тепер однобічно змінити ті постанови, щоб в той спосіб перетворити Трієст у воєнну базу Атлантійського аліянсу. Американський і британський уряди в своїх останніх нотах рішучо відкидають ці совєтські обвинувачення, стверджуючи зі свого боку, що всіх постанов італійського мирового договору відносно Трієсту досі не можна було здійснити „виключно через поведінку совєтського уряду, яка унеможливлює виконання постанов договору." Американська і британська ноти мають тільки но 190 слів і в них немає теж звичайних чемностевих фраз, практикованих в дипломатичній мові.

Бурхливе море не здержує маневрів аліянтської фльоти

Лондон. — Сильні вітри і розбурхане море в нічому не припинило воєнних вправ могутньої аліянтської фльоти на Північному морі, яка розпочала „битву за Данію". В маневрах беруть участь численні американські, британські, канадійські та інші воєнні кораблі, від авіоматок і лінійників та крейсерів починаючи, а на малих десантних човнах кінчаючи. В рямках вчорашніх вправ був теж десант 1,500 вояків американської морської піхоти на данському побережжі, з метою допомогти 6,000 данських і норвезьких вояків, що „розпачливо оборонили" стратегічні позиції перед „наїзником." В маневрах, що своїми розмірами та участю кораблів є найбільші від закінчення війни, бере участь теж аліянтська авіяція зі сухопутніх баз. Комуністична преса твердить, що ці вправи на Північному морі та на Балтику є „безличною провокацією" Совєтського Союзу.

Совєти ще збільшують централізм своєї партії

Москва. — Досі люди думали, що найбільший централізм панує в диктаторській країні Совєтів. Але їм ще й цього мало, бо редактор органу Центрального Комітету партії, що називається „Большевик", домагається ще більшого централізму для керування совєтською імперією. С. Абалін пише статтю в зв'язку з запропонованими змінами на 19 партійний конґрес, що має відбутися в жовтні цього року. Він пропонує замінити Політбюро на президію Центрального Комітету, перемінити Оргбюро на секретаріят, усунути „всепартійні з'їзди" та „виправити" партійну контрольну комісію. Товариш Абалін твердить, що запропоновані зміни вповні відповідають засадам „демократичного централізму", про який навчав Ленін, а пізніше Сталін — „Демократичний централізм" о з н а ч а є, що „партія збудована як з'єдинена організація, з однаковими законами, зі з'єдиненою проґрамою і з'єдиненою партійною дисципліною". „Централізм — це провід і залізна дисципліна, він получений із внутрішнім демократизмом у партії".

У Варшаві засудили 5 осіб до смертної кари

Лондон. — „Ройтер" повідомляє з Варшави, що польський комуністичний суд засудив до смертної кари чотирьох чоловіків і одну жінку за те, що вони, під впливом радіопередач „Голосу Америки" — мали нібито вбити польського радіокоментатора Тартику.

ШПИГУНСЬКА ЛИХОМАНКА В СОВЄТСЬКІЙ ГРУЗІЇ

Москва. — Комуністична партія підсовєтської Грузії домагається „окремої пильности" в тій частині Совєтського Союзу з уваги на її спільний кордон з Туреччиною, з якої „американські аґенти керують підривною роботою турецької розвідки." Пересторогу видав секретар грузинської компартії А. І. Мґелядзе на з'їзді тої партії минулого тижня. Він головно критикував поведінку свого попередника Чарквіяні, якого „вичищено" після з'їзду в квітні, в якому брав участь шеф МВД Лаврентій Берія. Мґелядзе обвинувачував, що „попередні керівники партії забували про факт, що міжнародна реакція намагається найти в нашій республіці ворожо наставлені національні елементи, щоб при їх допомозі вести диверсійну шпигунську роботу." В дальшому він твердив, що — „турецька розвідча служба стала частиною американської розвідки і цього не можна забувати з уваги на географічне положення нашої республіки та на її кордон з Туреччиною." Мґелядзе попередив, що очолюване ним нове керівництво партії поведе „безмилосердну боротьбу" проти місцевих шпигунів, диверсантів та інших „вислужників американської розвідки та імперіялізму", до яких він зараховує теж тих колгоспників, які не виконують московських продукційних плянів,

СВОБОДА — SVOBODA
український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сиcті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПИТАННЯ МОРАЛІ

Республіканський кандидат на президента, ген. Двайт Д. Айзенгавер, опинився у дуже складному положенні, спричиненім фондом, який збирано для сенатора Річарда М. Ніксона, республіканського кандидата на віцепрезидента держави. В рахубу не входить сама сума грошей, бо вона невелика, всього $18,235, зібраних впродовж двох років від приятелів чи прихильників сенатора Ніксона, між якими видніє навіть таке ім'я, як бувшого президента Гувера. Тут мова про етику і мораль, що набрала особливого значення у теперішній президентській кампанії.

Як знаємо, головними республіканськими арґументами проти демократичної адміністрації та кандидата Демократичної партії на президента є: корупція, безладдя у Вашинґтоні та потурання комуністам. Корупція займає між тими арґументами чи не перше місце. Звідси і республіканське домагання „зміни", „чистки" і повороту до основних американських чеснот. Та якраз у самому розгоні цеї республіканської кампанії газети рознесли вістку про те, що республіканський кандидат на віцепрезидента, будучи сенатором і побираючи річно $15,000 платні та $60,000 титулом додатків, погодився на те, щоб збирано для нього ще окремий фонд на покриття видатків, яких він сам не в силі покрити. Сенатор Ніксон гроші взяв і тепер вираховується публічно з видатків. Немає сумніву, що він не мав наміру нечесно поступати. Тому демократичний кандидат на президента, губернатор Стівенсон, поступив розумно, коли здержався з коментарями в цій справі, не зважаючи на осуди в газетах, а ждучи на повне вияснення сенатора Ніксона.

Проте скритикував сен. Ніксона навіть Ню Йорк Таймс, що заявився за його кандидатуру! Нерозумно поступив Ніксон, пише ця газета, коли покористувався грішми, зложеними на його видатки, як теж нерозумний поступок тих, що ці гроші складали. Було б на це якесь виправдання, коли б Ніксон кандидував і приймав пожертви на виборчий фонд, але ніколи в такому випадку, коли він був вибраний сенатором і побирав платню з державної каси. Правда, видатки сенатора чи конґресмена нераз дійсно великі, але тоді, як слушно пише Ню Йорк Таймс, треба подбати, щоб покриття їх ішло з публічних фондів, а не приватних. Це „поганий звичай", який ввів сенатор Ніксон, пише ця газета, хоча не думає, щоб сам Ніксон, чи ті, що складали для нього пожертви, допустилися якогось нечесного діла, бо вони не вимагали від нього нічого, що можна б зв'язати з корупцією, обрахунком на якусь особисту користь.

Коли таке читаємо в Ню Йорк Таймс-і, то що тоді надіятись від інших газет, що строго партійні й тільки ждуть на нагоду, щоб пошкодити кандидатам з противної партії. Тому і не диво, що сен. Ніксон заговорив уже про „кампанію очорнень". В найприкрішому положенні опинився генерал Айзенгавер, в руках якого вирішення проблеми, чи сен. Ніксон має надалі залишитись кандидатом на віцепрезидента. Ген. Айзенгавер і Республіканська партія свідомі, що вони вже потерпіли на нерозважнім поступку сен. Ніксона. Їх щастя, що це шість тижнів до президентських виборів, бо якби таке сталося в останніх днях перед виборами, то це могло б дуже пошкодити. Тепер ще бодай час на вияснення.

Але якби ця справа не була остаточно полагоджена, треба ствердити, що в американськім народі настають великі переміни у відношенні до тих, кого ставиться на уряди, не тільки найвищі, але й нижчі. Хто кандидував на президента чи віцепрезидента держави мусів і давніше бути „чистим", бо противна партія завжди докладала усіх зусиль, щоб його життя та діяльність притемнити. Зате гірше було з урядами, про яких назначення рішала партія. Та тепер і щодо цього наступають зміни на ліпше. Коби тільки ті зміни були наглядні не тільки перед виборами, але й по виборах.

Сімнадцятий з'їзд КП(б)У

Київські газети 27 серпня надрукували інформаційне повідомлення про черговий пленум ЦК КП(б) України, який відбувся 26 серпня в Києві. Центральний комітет постановив скликати 23 вересня сімнадцятий з'їзд компартії України. З'їзд відбуватиметься за шаблоном, визначеним для аналогічного з'їзду ВКП(б) в Москві. В час перед московським з'їздом, подібно до українського, відбудуться республіканські з'їзди у всіх республіках. Звертає на себе увагу факт, що як на московському з'їзді головними доповідачами є виключно росіяни Маленков, Москатов, Сабуров, Хрущов, так само і на з'їзді компартії України доповідачами є росіяни Мельніков і Давідов.

Останній шіснадцятий з'їзд КП(б) України відбувся 25-28 січня 1949 року. Совєтська преса наводнена статтями, зв'язаними з цими з'їздами. 28 серпня часопис Радянська Україна присвятив з'їздові КП(б)У передову статтю, в якій аж чотири рази говориться про значне „зростання матеріяльного добробуту і культурного рівня народу". Часопис так фальшиво насвітлює становище українського народу напередодні з'їзду.:

„Завдяки величезній допомозі всіх братніх народів, і передусім допомозі великого російського народу, був успішно виконаний післявоєнний плян відбудови й розвитку народнього господарства Української РСР на 1946-1950 роки. Величезні зміни сталися в західніх областях України, де була завершена суцільна колективізація. Завдання товариша Сталіна — перетворити місто Львів на великий індустріяльний центр України — успішно виконується. На основі успіхів промисловости і сільського господарства значно зріє життєвий і культурний рівень трудящих. Достроковим виконанням четвертої п'ятирічки, як і всіма своїми історичними здобутками, український радянський народ зобов'язаний мудрій політиці комуністичної партії, незламній сталінській дружбі народів. Тільки в лоні народів-братів, тільки під зорею радянської влади знайшов український народ своє щастя, здобув свою державність, зажив радісним, заможним життям. Пишним цвітом розквітла соціялістична змістом і національна формою культура українського народу".

Якщо вірити совєтським часописам вістка про скликання партійних з'їздів викликала у „радянських людей новий приплив почуттів безмежної відданости і любови до великої партії Леніна-Сталіна." Маючи такий чудовий настрій трудящі в дарунок з'їздам стають на „передз'їздівську стахановську вахту, беруть на себе підвищені соціялістичні зобов'язання". На заводах і фабриках біля станків, де працюють підсовєтські раби, повивішувано великі паперові полотнища з написами: „Вахта на честь 19 з'їзду ВКП(б)". Керівник 8 промислом тресту „Бориславнафта" Василь Патен заявляє: „У всьому наслідувати приклад братів-росіян. З допомогою великого російського народу ми воз'єдналися з своєю матірю — Радянською Україною. Даємо слово завершити річну програму до 1 грудня і весь грудень працювати в рахунок 1953 року." На Харківському верстатобудівельному заводі токар Грицько Медяник виконував норму на 350 відсотків. Довідавшись про з'їзд, він заявив: „На цьому не спинюся, добюся ще більшої продуктивности праці на славу Батьківщини".

Така картина на всіх заводах, фабриках, шахтах, колгоспах України. Численні партійні наглядачі-дармоїди вижимають останні сили з виснаженого, зголоднілого населення. Наступні партійні з'їзди використовуються для посилення модерного соціялістичного невільництва. Так звані підвищені соціялістичні зобов'язання не мають нічого спільного з підвищенням добробуту населення, яке існує лише на папері.

Новий проєкт зміненого статуту комуністичної партії встановлює таку програму на наступні роки: „Нині головні завдання комуністичної партії Совєтського Союзу полягають в тому, щоб побудувати комуністичне суспільство шляхом поступового переходу від соціялізму до комунізму, безперервно підвищувати матеріяльний і культурний рівень суспільства, виховувати членів суспільства в дусі інтернаціоналізму і встановлення братерських зв'язків з трудящими всіх країн, всемірно зміцнювати активну оборону Совєтської Батьківщини від аґресивних дій її ворогів". Нічого доброго ця програма підсовєтському населенню не віщує, крім ще посиленішої економічної експлуатації і дальшого втручання в його особисте життя. (Л Л)

Д-р Володимир Галан

Ще про ЗУАДК в минулому й майбутньому

В попередній статті про майбутню працю ЗУАДКомітету я зазначив, що є дві головні напрямні цієї діяльности: а саме праця у Злучених Державах і поза їх межами.

Тут, у Злучених Державах, маємо тепер такі найважливіші суспільні проблеми:

1) Приміщення і перевишкіл новоприбулих,

2) Правна опіка й матеріяльна поміч,

3) Організація допомоги старшим віком,

4) Опіка над дітьми і молоддю.

Щоб не спинятись на теоретичному міркуванні, наведу тільки спроби розв'язки вгорі наведених проблем у Филаделфії — в місті осідку ЗУАДК, при активній співучасті громадянства, зорганізованого у Відділі ч. 1.

При цьому варто вже на початку зазначити, що фонди це не найважніша справа у розв'язці цих проблем. Коли наше громадянство масово співпрацює в якомусь ділі, тоді напевно дійде до намічених завдань.

Наш филаделфійський відділ ч. 1. зорганізував Дитячий Садок. Таки на другий тиждень свойого існування садок самий себе оплатив, даючи зайняття дуже здібній молодій учительці. В третьому тижні в Садку дістала зайняття ще одна інтеліґентна старша жінка. Вистачило 15 дітей в садку, щоб він міг самий себе оплатити і дати заробіток двом гідним жінкам.

Коли б цей наш садок поширити до 100 дітей, а це не повинно бути важко у нашій, багатій населенням филаделфійській громаді, а ще й відповідне приміщення для цього є, тоді він не лише був би виховним середовищем для нашої дітвори, але теж місцем праці і забезпеченням для тих наших жінок, які не можуть подолати фабричної праці, або заслуговують на працю у своїй громаді. Тут можна б зайняти старших віком жінок, яким була б нагода відробити приписаний час для отримання соціяльного забезпечення і це дало б їм запевнення постійної державної підмоги на старості.

Уявім собі, що такі садки існують і в інших громадах — таких, як Ню Йорк, Дітройт, Клівленд, Шікаґо, Нюарк, Пітсбурґ, Бостон, Балтімор, Мінneаполіс і інші. Тоді це знову дало б впевненість нашому громадянству, що дітвора є під фаховою опікою і відповідальним виховним наглядом, але теж дало б працю, знову нашим вчителькам і жінкам старшого віку: учительки знайшли б можливість праці у спорідненій професії, а старші віком жінки мали б нагоду добитись права на державне соціяльне забезпечення на старість.

Та ці дитячі садки не тільки розв'язують проблему виховання дошкільної дітвори, чи теж посередньо фахового затруднення і допомоги старшим, вони теж розв'язують частинно проблему опіки над молоддю, яка — з уваги на працю батьків — після шкільних годин, опиняється на вулиці.

Бо ж приміщення для дитячих садків можна вечорами вжити для потреб молоді, несучи їм там і розвагу і відповідний надзір. Тут знову потрібно учительських сил і знову хтось із професіоналів того типу міг би мати відповідне зайняття. В цьому напрямі филаделфійський відділ ЗУАДК'у поробив уже заходи, стараючись передусім заінтересувати цим питанням батьків. Приміщення на це є, потрібно лише зрозуміння і і підтримки громадянства.

Крім цього филаделфійський відділ ЗУАДК зорганізував курси англійської мови, підготовчий курс для громадянського іспиту, курс рисунків, танків і інші.

Матеріяльних перешкод для цього нема. Батьки самі розуміють проблему виховання дітей і не можуть не присвятити їй своєї уваги.

Залишається питання приміщення, чи переміщення осіб, які мають невідповідну працю або взагалі є без праці. Для того при канцелярії ЗУАДК є головне бюро праці і воно несе допомогу нашим громадянам у цьому напрямі без великих коштів, яких вимагає професійне бюро праці. Крім того розв'язана теж проблема правної опіки, як теж у своїх спроможностях ЗУАДКомітет старається нести матеріяльну допомогу, де її конечно потрібно.

Отже ж справи не такі трудні до розв'язання. Потрібно лише пам'ятати, що ЗУАДК — це громадська установа, за яку рівною силою відповідальне а) громадянство головно в питанні фондів, б) дирекція за опрацювання плянів праці й в) екзекутива за належне виконання цих плянів. Коли ці три чинники будуть із собою в повній згоді, тоді нема небезпеки, що можна не виконати праці.

Так сталось, що филаделфійська громада стане першим досвідним пунктом розв'язки наших суспільних проблем. І за цю розв'язку відповідальні всі і давні поселенці і новоприбулі. Филаделфійська громада має, може, кращі обставини, бо тут існує Горожанський Клюб, який приміщенням, а теж і фондами, йшов назустріч громадським починанням. Але й у інших громадах є клюби і справу можна б наладнати.

Творець одного з найбільших американських університетів, д-р Конвел, сказав у свойому творі „Акр діямантів" до американського громадянства, що за найкращими речами в житті не треба шукати по далеких світах, але їх можна знайти таки у себе дома на свойому маленькому акрі землі. Не шукаймо далеких і широких питань для проблем наших суспільних потреб. Знаходім їх у себе, у своїй громаді та й починаймо розв'язувати їх самі у себе. Починаючи від свойого маленького подвір'я, кожна громада хай старається розв'язати свої проблеми у себе і в цей спосіб створимо міцні підстави для загальної Суспільної Служби, яка охопить всю нашу громаду в ЗДА і матиме змогу нести свою працю і поза кордони нашої держави.

І для того не потрібно зразу ні грошей, ні великих слів, але доброї волі і загальної сердечної співпраці.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 66 тисяч членів, є такою передовою народньою установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу який творить і веде наше громадське життя.

Світозор Драгоманов

Рада Громад Европи

До цього часу відома тільки одна політична установа, в назві якої фіґурує слово „громада": це „Палата Громад" англійського парляменту, представницького органу британської демократії, основаного історично на автономії громад. Хоч в двохпалатних демократичних державах громади як основні органи самоврядування населення і грають певну ролю, все ж в жодній з цих держав не відмічено громаду, як таку в назві будь-якої з палат.

Події першої половини XX сторіччя в міжнародному житті Европи начебто стерли з поля політики громаду, як політичне тіло. Цілком природним, тому, треба вважати, що представники громад, цих низових політичних, соціяльних, господарських і культурних організмів, що існують по всіх державах, виступили в оборону своїх прав, за поширення тих прав, поскільки держави, як такі, в багатьох країнах присвоїли собі право рішати справи громад не питаючи їх.

Протести громадян проти чинности державних органів набули особливої сили після останньої світової війни і привели до створення Ради Громад Европи з осідком в Женеві, в Швайцарії, де діяла збанкрутована Ліґа Націй. Ініціятива в створенні Ради Громад Европи належить швайцарцям, французам і німцям, головам міських і сільських громад.

Одною з головних причин створення Ради Громад творці її вважають кризу свободи, виявом чого є поділ на Захід і Схід. Крім того, в атлантійському світі проблеми господарські, соціяльні і культури вже давно розв'язуються тільки з державницького погляду. На думку творців Ради Громад Европи Захід фактично визнає совєтські доґми, коли претендує повставати проти них і захищати людські вольности. Ця абсурдна поведінка збиває з глузду громадян, створює песимізм і як наслідок цього виникає дух запущености. Це помічається не тільки в Европі, але й в ЗДА.

Слушно президент панамериканського конґресу громад 2-го травня 1950 року в Новому Орлеані заявив: „Як найбільше потрібно, щоб, вживаючи належні заходи для розв'язання великих проблем нинішнього часу, центральні уряди не нищили самий стрижень демократії, тобто дійове урядування на місцевому рівні". Руйнуючи вольности в самій середині країн, державницький режим паралізує всяку міжнародну організацію, гадають творці Ради Громад Европи. Европа, на їх думку, в тяжкому стані тому, що універсальна доґма абсолютного національного суверенітету сильніша, ніж бажання жити по-людському.

В кінці січня 1951 року в Женеві зібралися голови громад з Італії, Франції, Німеччини, Бельгії, Голяндії, Данії і Сарри, щоб заложити Раду Громад Европи.

На тих зборах видатну промову сказав професор Міло, з женевського університету і член ініціятивного комітету Ради Громад Европи. Він заявив: „Ми думаємо, що в той час, як твориться нова Европа з Радою Урядів і Радою Европи, що складаються з парляментаріїв, конче потрібна Рада Громад Европи. Громади — в основі життя нації. Громади в демократичних країнах мають структуру, яка забезпечує вольності, без яких демократична Европа не може існувати. Ці вольності нині загрожені. Вони можуть бути збережені тільки спільним зусиллям і солідарною акцією всіх вільних громад Европи. Збереження цих вольностей перед всіма замахами (а вони численні), які нині загрожують, це імператив не тільки для них, але і для самого західного добробуту. Це велика місія майбутньої Ради Громад Европи".

Конституційний Конґрес Ради Громад Европи тривав три дні. Його телеграфічно вітали Еріо, президент Національної Асамблеї Франції і Роберт Шуман її міністер закордонних справ, які не могли приїхати. Конґрес був видатною маніфестацією своєю концепцією, складом учасників, методами організації, як також цілями своїми, суттєво федералістичноми.

Звітодавець з конґресу, в „Федералістичному Бюлетені", органі Французької Спілки Федералістів, підкреслює, що конґрес „був федералістичний в правдивому значінні цього слова, тобто стремів до впорядкування суспільства спільнотного духа, суспільства, оснащеного федеральними установами, а не неясно унійними і европеаністськими". З цього погляду конґрес був повним успіхом і матиме визначні наслідки.

Конґрес проголосив декларацію такого змісту:

Автономія громад — підстава персональних вольностей;

Вольності громад всюди загрожені захопленням держави;

Федерація европейських держав запізнюється, всупереч бажанням народів, через все знову народжувані опозиції з боку держав.

Голови громад і виборні від місцевих спільнот, об'єднані поза кордонами своїми дбаннями адміністраторів в безпосередньому контакті з дійсністю і населенням, — творці Европи вільної, сполученої і шануючої різноманітности.

Тому вони створили Раду Громад Европи.

Ця Рада повинна стати постійною установою в европейському впорядкуванні. Вона негайно вживатиме зусилля для поширення громадських вольностей і прискорення створення Европи, основаної на цих вольностях.

Рада Громад закликає до виконання цих завдань всі особи і всі організації, які цікавляться проблемами громад.

(Докінчення буде)

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 13-ти мільйонового майна організації!

Антін Батюк

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ Й АМЕРИКАНСЬКЕ ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

(Доповідь на 5-тому Конґресі Американських Українців)

(2)

Тодішній стан Америки досить влучно схарактеризував генерал Айзенгавер словами: "Those days were essentially simple ones. We did not feel intimately and relationship with them. We did not think about the meaning of the tin and tungston of Malaya, or the uranium of the Belgian Congo or the tin of Bolivia. We felt, rather, independent, alone."

Політична боротьба між обома великими американськими партіями, демократичною і республіканською, між якими впрочім тоді не було великої різниці, зводилась до домашніх справ, а зі заграничних — до мита на чужоземні товарі. Справа політики була в руках „политишенів", до яких велика частина населення ставилась з упередженням і через те мало цікавилась політикою. Ще менше цікавились політичними справами Америки українські емігранти.

Українські емігранти до Першої Світової Війни рідко і мало приймали американське горожанство. Їхні тут роджені діти до того часу були нечисленні і ще менше число з них було повнолітнє. Наслідок того мусів бути такий, що українсько-американська громада просто не мала права належати до американських політичних партій, щоб таким чином впливати формально і фактично, бодай в дуже невеличкій мірі, на напрям політики Злучених Держав Америки.

Такий стан тягнувся приблизно до Першої Світової Війни.

Війна, яка у великій мірі велась також на українських землях і в якій Америка взяла чинну участь по стороні Антанти, змінили цей стан речей. Тоді, перший раз, становище декількох українців-австріяків розходилось з воєнним становищем Америки, в якій вони жили.

Велика Революція в Росії і на Україні і розвал Австрії потрясли до основ українську еміґрацію в Америці. Проголошення Незалежної Української Народньої Республіки на рідних землях і важка боротьба українського народу з правою і лівою ворожими реакціями за її вдержання, родили в серцях американських українців бажання, коли вже не активної то бодай моральної і матеріяльної допомоги.

Скрізь по містах Америки, де жили українські люди, влаштовувано величаві маніфестаційні віча і збори. Писались меморандуми до Вашингтону, Парижу і Лондону. Організувались українські комітети і федерації, від яких висилано делеґації до Вашингтону і Парижу. При тому сама війна і повоєнні події в Америці і на Україні прискорили початий ще до війни поділ української еміґрації, не рахуючи туди українських большевиків, на два табори. Цей поділ дав почин до завзятої сварні, яка з більшою то з меншою силою тяглась до недавна і якої сліди помітні ще й сьогодні.

Під натиском подій у Рідному Краю робились в тому часі безуспішні заходи до консолідації. Групи, які найбільше розпинались за консолідацію, розуміли її часто як прийняття всіми іншими групами їхньої політичної плятформи або бодай їхнього верховодства у такій консолідації. До того, громадські і політичні принципи і засади, які заступали українські політичні угруповання, були такі різкі та розбіжні, що говорити про дійсну консолідацію і об'єднання, — було зайво.

Річ несумнівна, що коли б була відповідна консолідація тодішньої українсько-американської громади на усталених демократичних основах, то ця консолідація була б дала українській справі в Америці також відповідну питому вагу серед рішальних американських політично-державних і суспільних кол.

У відношенні до американського політичного світу українська акція в Америці, щоправда, вже не була така ізольована, як це було в довоєнім періоді. Значніше число американських українців стали американськими громадянами (натуралізація), а крім того підросла і заактивізувалась частина тут родженої молоді.

Як горожани, українці стали чинними членами в американських політичних партіях і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мова вище, не дали такого результату, який можна було осягнути іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризню його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенности американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаґанду української справи між американцями, яку зроблено в тому міжвоєнному періоді, але яка не все була доцільною і корисною. Прапаґанда, закрашена партійною краскою, та поведінка деяких українських угруповань в Америці часто замість користи приносили шкоду українській визвольній справі. Нерозважні пропаґандисти забували про те, що Америка є країна демократична і що її населення ставиться неприязно та з недовірям до всяких недемократичних доктрин і рухів, хоча які вони не були б модні і приманчиві в Европі.

І хоч існували труднощі і недосягнення нашої інформаційної акції в Америці, то все таки не можна промовчати факту, що деякі успіхи таки були. Вони мали свій відгомін в американській пресі, в Палаті Репрезентантів і в Сенаті. Я маю тут на увазі такі видатні успіхи українсько-американської громади як:

1 — Велика протестна акція проти польського урядового терору на Західньо-українських землях під час так званої „пацифікації". Ця акція причинила польському урядові чимало клопотів в міжнародньому світі.

2 — Успішна протестна акція в 1933-ім році проти плянового голоду в Східній Україні.

3 — Протестна акція в справі руйнування українських церков на Холмщині.

Крім того наша громада в той час дала великі суми грошей для матеріяльної допомоги Рідному Краєві.

Для популяризації української справи повоєнна Америка була більше прихильніша від довоєнної. Війна і побіда Америки і її союзників над центральними державами поставили Америку на першому місці між світовими потугами. Її індустріяльна спроможність і накопичений під час війни капітал не дозволили вже Америці замкнутись самій у собі, як це було до війни. Здобуття світових ринків, величезні інвестиції американського капіталу в зруйнованих війною чужих краях, примушували американський уряд і американське населення пильніше слідити за світовими подіями. Вільсонівські ідеї самовизначення народів і його ж ідея Ліґи Націй, від якої щоправда відказався пізніший американський уряд, також причинились до кращого заінтересовання американців світовими подіями. Цей процес заінтересовання і взаємовідношення інтересів Америки з інтересами решти держав світу, скріпивсь під час великої економічної депресії в державі і приходу до влади в Злучених Державах Америки Демократичної партії. Також прихід до влади диктаторських режимів в Італії, Німеччині і Еспанії, а з тим приходом загроза нової війни, прискорили процес тіснішого звязку Америки з рештою вільного світу.

Того становища до світових справ і подій не використали американські українці для української справи, як рівно ж не використали вони його і тоді, коли Америка пішла до Другої Світової Війни в обороні ідеалів справедливости, народоправства і демократії. Противно прихильники диктаторських режимів серед американських українців, мабуть несвідомо, зробили українській визвольній справі ведмежу прислугу, за яку ще й тепер приходиться нам покутувати.

(Продовження буде)

Микола Чубатий

УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА ТА „УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"

(Звідомлення редактора УК на П'ятім Конгресі Американських Українців).

(4)

V.

Україна й публічна та наукова думка Америки.

Америка це країна демократична, в якій публічна опінія має має прямо рішальне значення. Ніякий уряд не може в Америці йти проти публічної опінії, він не буде теж в силі трактувати справу України як предмет політичної коньюнктури, якщо американська публічна опінія буде по стороні вільної України. Ця публічна опінія це думка робітничих мас, це думка зорганізованих релігійних громад, зокрема протестантських. Їх прихильність для справи визволення України треба нам ще добути. Нам конечно треба дійти до верхів та низів робітничих союзів (юній). Відомо в Америці, що думка президентів двох великих американських союзів мр-а Гріна та мр-а Моррейя дуже багато значить у Білому Домі та в стейтовім Департаменті. Більше вливу на державні справи Америки, ніж це видається, мають впливові кола церковні, зокрема протестантські.

Тому в нас ще є місце на тижневик або двотижневик в англійській мові, популярно редагований, видаваний принайменше в 20 тисячах примірників, що дійшов би принайменше до всіх низових льокалів робітничих юній та до громад протестантських церков, які є не тільки церквами, але також осередками соціяльного життя. При співпраці українських членів робітничих юній є можливість навіть здобути від заможних робітничих юній пренумерати та тим чином матеріяльно збалянсувати таке коштовне видавництво. Для цього всього, як теж для більшого успіху теперішніх наших періодиків, потрібна незвичайно справна, енергійна адміністрація душевно глибоко заінтересована в цьому, щоб наші видання дісталися до кожної закутини, в місце для них призначене. Ця ділянка праці УКК є неменше важна як добре зорганізовання редакційного складу публікацій.

Українсько - американська інформація мусить пробити собі шлях до університетів, до тих кузень духа, що тепер часто ширять викривлені відомості про східну Европу, а які своїм призначенням є обов'язані бути джерелом стовідсотково вірної інформації про минуле та про теперішність СССР, зокрема народів поневолених Москвою з Україною на першому місці.

Раджу повернути нам на малу хвилину думкою назад та передумати те, що про цю справу сказала американка пані Ален Дір в листі до редактора УК про своє образування та знання історії Европи добуте на великім університеті середущої Америки. Американські університети та їх викривлені інформації про східну Европу, по думці цеї дочки землі Вашингтона, виуваті за той кошмарний образ світа, що стоїть перед нами.

Коли йде про східну Европу, її історію та минуле, то дуже багато катедр історії Росії, бо під такою назвою виступає ця частина земного глобу, обсаджена росіянами-імеріялістами білої чи червоної краски або американцями вихованими на російській історичній школі. Там кожен американець, що знає історію Росії та російську мову, що й вважається фахівцем в справах Східної Европи, хвалиться, що він є учеником Ключевського чи другого вже американського російського професора. Річ природна, що росіяни на катедрах американських університетів чи американські русофіли представляють східну Европу через окуляри Москви. України, як старої культурної нації поневоленої Москвою, для них на цій частині земної кулі немає. Щож допера говорити про другі менші, але старі культурні християнські нації як білорусинів, грузинів чи вірмен, з яких неодна виводить свою християнську історію від часів апостольських.

Відомо, що уряд постійно уживає професорів, зокрема великих університетів як фахових дорадників в справах американської російської політики. Не диво проте, що ця політика йшла дотепер деколи по лінії інтересів Росії, а не по лінії справедливих інтересів народів поневолених Москвою, а навіть не по лінії інтересів самої Америки.

Росіяни на американських університетських катедрах дуже пильно дбають про те, щоб на катедру зокрема великого та впливового університету не дістався українець. Наукова праця українця, писана, очевидно, не по лінії російських поглядів, є п'ятнована як безвартісна пропаганда, натомість пропаганда російського автора оперта на неіснуючих фактах находить часто видавця в найбільших американських університетах та дістає прихильну „наукову критику" з боку російського професора або американця русофіла.

Все таки в останнім часі то тут то там є прояви кращого. Вже нині трапляються випадки, що на університетах Америки є американці професори, що пишуть безсторонньо про Україну. Їх ще дуже небагато, але вони є.

Інтерес правдивої наукової інформації вимагає, щоб на кількох університетах ми все таки мали професорів українців, людей знання та характеру, що мали б знання та відвагу говорити наукову правду про Україну до американського наукового світу. Авторитет університету відкриває перед українським вченим на катедрі американського університету шлях до наукових з'їздів, до наукових конференцій й дає змогу самому професорові організувати так звані семинарі чи курси для студій конкретних актуальних справ.

Та все таки чи є змога американським українцям, хоч на кількох великих університетах, осадити двох, трьох українських вчених, здібних говорити правду про Україну? Така можливість є, бо є звичай на американських університетах, що установи, а навіть поодинокі люди можуть фундувати катедри та пропонувати кандидатів, якщо їх кваліфікації підходять під рівень професора університету. Таких кандидатів ми нині в Америці вже маємо: маємо навіть кандидатів для викладання в англійській мові. Йде про гроші. Одна катедра коштує річно біля $5,000. Коштом п'ятнадцяти тисячів долярів ми є в силі обсадити на трьох великих американських університетах три катедри української історії, літератури чи української культури.

Якщо кандидат буде людиною справжньої науки та потрапить протягнути на свої виклади відповідну скількість слухачів, то по двох або трьох роках університет звичайно перебирає такого кандидата на свій бюджет і тягар спав би з плечей українського громадянства. На мою думку, інтерес українського народу вимагає, щоб УКК подбав про обсадження двох або трьох катедр, для прикладу в Ню Йорку, Шікаго та ще може в якім поважнім науковім осередку на заході українськими вченими історикамі чи фахівцями іншої ділянки українознавства, очевидно людьми певного характеру, що не підуть для карієри за ласкою дотеперішніх університетських потентатів, але будуть мати відвагу ширити з катедри наукову правду про Україну. Ми це в силі зробити, ми це мусимо зробити.

Багато неправди про Україну ширять деякі професори, найчастіше російського походження по різних американських енциклопедіях, наукових журналах або інших інформаційних публікаціях. Не можуть писати правди, так часто зовсім промовчують Україну. Річ природна, що лежить в живучім інтересі українського народу, щоб наші вчені слідкували за тими справами. Мій американський досвід переконує мене, що в цім напрямі є можливо багато зробити, тільки мусить бути систематичне слідкування за тими справами. Американські видання того роду звичайно обраховані на зиск, тому в інтересі видавця лежить, щоб видання вийшло поправно й всіх заспокоювало. Дальше американці, люди науково чи вихованням неупереджені до української справи, звичайно виказують дуже багато безсторонности та охоче наставляють ухо на противне досі їм невідоме насвітлення. Тому пильне стеження за американськими публікаціями може прочистити їх з фальшивих представлень справи України. Це справа незвичайно важлива, бо енциклопедія стає джерелом інформації не тільки для американських каледжів, але теж для політиків, журналістів та бизнесменів. Енциклопедії сильно причиняються до вироблювання правдивої чи фалшивої публічної опінії про дану справу, в цім випадку про справу України.

Щоб протиставитися повені фалшивих інформацій про Україну в американських публікаціях, стає конечною потребою створення Українського Науково-Дослідчого Осередку в Америці, що при співпраці обох наукових українських установ вів би постійні досліди актуальних справ України та слідкував би за всім, що видається нині в Америці про Східну Европу. Такий Науково-Дослідчий Осередок може повстати тільки в Ню Йорку.

Так дуже потрібний Науково-Дослідчий Осередок скоро буде створений в Ню Йорку в Домі Української Культури, який організує саме тепер Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці в недавно закупленім домі. Обов'язком УКК є подбати про матеріяльне вивінування такого Науково-Дослідчого Осередку, що буде студіювати актуальні питання України, насвітлювані зі суто наукового становища.

Постане такий осередок, так наша книжкова продукція про Україну збільшиться. Вона буде в силі протиставитися цій повені псевдонаукової літератури, що дотепер заливала Америку насвітлюючи справи СССР з однобічного російського становища.

Звідси велике значення, яке можна мати для української справи створення Дому Української Культури в Америці. Там має постати украінознавча бібліотека, якої не маємо в Америці. Там мають бути збирані та зберігані українські архивальні матеріяли, там пстав би Науково-Дослідчий Осередок рівночасно фаховий центр інформації про досліди над Україною для своїх та для чужих.

Ми живемо в часі модерної зброї не тільки фізичної, але також духової. Наша духова зброя не може бути перестаріла. Ми мусимо змодернізувати її новими науковими дослідами, що оперті на традицію української науки трьох поколінь достарчила б як найбільше пальної сили для наших політичних діячів в боротьбі за визволення українського народу.

Тою зброєю має бути як слід наладнана Інформаційна Служба Українського Конгресового Комітету. По моїй думці це найважніша ділянка праці американських українців в користь поневоленої землі наших дідів та прадідів. Той наш обов'язок опертий на зові української крови ми американські українці у ці нинішні історичні переломові часи мусимо сповнити чесно.

(Кінець)

ПОДОРОЖНІЙ РЕПОРТАЖ НА ЧЕРГОВОМУ ВЕЧОРІ Л. М. КЛЮБУ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 26-го вересня, ред. М. В. Дольницький започаткує цикль вечорів, присвячених Америці, відчитуючи свій репортаж: „Автом з Филаделфії до Маямі". Доповідь, що відбудеться в приміщенні Клюбу при 149 2-га евеню та почнеться, як звичайно, о год. 7:30 ввечорі, буде ілюстрована численними кольоровими світлинами.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАША ГРОМАДСЬКА ПОТРЕБА

З великим задоволенням ми перечитали статтю професора Миколи Барвінського „Наша актуальна громадська потреба", що була надрукована в „Свободі" ч. 259-250, за 10 і 11 вересня ц. р. Ми вважаємо, а я висловлюю думку після обговорення справи між собою багатьох наших громадян, що дійсно, як зазначив проф. Барвінський, наша величезна громада в ЗДА переводить свою працю без будь-якого завчасу накресленого пляну. Власне у всіх нас то є один плян — це звільнення нашої батьківщини від совєтів і створення незалежної української держави. Але все це дуже загальникове і цьому бажанню мусить передувати наша настирлива, систематична наперед обдумана праця. Кожний гурток наших людей, чи товариства має свій плян праці, але ці пляни не пов'язані між собою. Трапляється навіть так, що в один і той же час і день в одному і тому ж місті, призначаються якісь, навіть досить поважні збори двох, або й трьох організацій відразу. Багато наших справ, через відсутність скоординованости в праці, або зовсім не виконуються, або виконуються не в належний спосіб. Я не зупинятимуся докладно на різних питаннях, які потребують упорядкування, бо це зробив у згаданій мною статті проф. М. Барвінський, а навіть обіцяє в своїй статті продовжити свої думки другим разом. Я, висловлюючи думки свої і, після взаємного порозуміння й чималого гурту моїх однодумців, вважаю, що нашому громадсько - політичному центру УКК, слід би було до цього прислухатись, а також і діяти.

Д-р Громів.

Часопис „СВОБОДА" повинен знаходитись в кожній українській хаті.

Новоприбулі влаштовують „Свято Подяки"

В Ню Йорку створився окремий Комітет, що приготовляє закроєну на широку скалю імрезу — „Свято Подяки" з приводу п'ятиріччя прибуття до Америки перших скитальців. У зв'язку з цим видано окремий комунікат, підписаний головою Комітету п. Юліяном Ревасм і секретарем адв. Романом Гуглевичем. В комунікаті сказано:

Щоби громадно подякувати Всевишньому за опіку, а нашим Добродіям в Америці, зокрема нашим Братам по крови, за поміч у непевних хвилях скитання — влаштовують новоприбулі українці Метрополії Ню Йорку й околиці в днях 27 листопада та 30 листопада 1952 з приводу п'ятиріччя прибуття до Америки українських скитальців, „Свято Подяки", в програму якого увійдуть благодарственні Служби Божі в українських Церквах Ню Йорку, Бенкет і Вечорниці в залях „Менгеттен Плаза" (в четвер, дня 27 листопада 1952) та Святочний Концерт в залі „Фешен Інституту" в Ню Йорку (в неділю, дня 30 листопада 1952).

Дохід призначений на цілі допомоги залишенцям в Европі.

Все Українське Громадянство запрошується до громадної участі в тих святкуваннях, щоб цей день був спільним і радісним празником великої української родини в Америці.

Організації новоприбулих проситься взяти активну участь у підготовці того свята та визначити свого представника до Комітету Свята.

Щоби могти усталити листу скитальців, які перші прибули до Америки, проситься подавати відомості про тих, що прибули до Америки в 1946 році.

Щоби могти усталити листу тих, що спеціяльно причинилися до переселення скитальців, проситься подавати відомості про ті особи й організації, що допомогли спровадити більшу кількість скитальців.

Усі відомості проситься подавати особисто, або письменно на адресу:

"Selfreliance" Association of American Ukrainians, Inc.
P.O. Box 1084 Church St. Sta.,
New York 7, N. Y.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Гомонить Вінниця...

В днях 6-7 вересня ц. р. в приміщенні храму св. Андрія УАПЦ відбулися організаційні збори ініціяторів для переведення у м. Филаделфії маніфестації — проти комуністичного народовбивства у Вінниці. На зборах взяли участь цілий ряд представників від різних українських національно-громадських організацій, що діють на терені м. Филаделфії — в кількості 22 особи.

Після актуальної доповіді о. К. Даниленко-Данилевського про тоталізм, терор та ґеноцид, — що довершують кремлівські узурпатори в окупованих та поневолених ними країнах, зокрема за народовбивство у Вінниці; як також переслухання на телевізії та переведення маніфестацій в Ню Иарку і Шікаго, що знайшли відгук на міжнародному форумі. — Збори, одноголосно, ухвалили перевести таку маніфестацію — в кол. столиці Пенсилвенії м. Филаделфії — 5 жовтня 1952 р., та обрали громадський комітет в складі 9 осіб і 2-х кандидатів, до якого ввійшли:: о. К. Даниленко-Д., о. Іван Чумак; полк. Юрій Івченко; Марія Яцечко; Макс. Білокур; Іван Кононенко; Ів Білоцький; Петро Бабич; П. Зінченко, та кандидати: Т. Удод і Гурський. Комітет очолив відомий український діяч полк. Юр. Івченко.

На першому засіданні громадського комітету 7 вересня було затверджено наступну програму:

1. Щодо розголосу, популяризації та мобілізації громадської опінії, пов'язатися зі всіма українськими організаціями та середовищами, що є на терені м. Филаделфії та її околиць.

2. Увійти в контакт з усіма національними групами, поневолених народів: білоруського, румунського, кавказькими, балтицькими та інш. народностями, що діють на терені Филаделфії та її околиць.

3. Тісно пов'язатися з Централею Добрус.

4. Для публічного виступу із американців запросити відомого в'язня мадярських тюрем — Роберта Воґенера, та губернатора стейту Пенсилвенія. Рівночасно прохати „Добрус" в Ню Йорку продемонструвати новий фільм: „Вінниця-Катинь-Корея"...

5. Для цього підшукати приміщення на 5,000 осіб.

6. Широко оголосити в українській та англомовній пресі а також через радіо, по церквах, клюбах та поширити об'яви, афіші, летючки.

7. Учасникам маніфестації виступити в українських одностроях і тим підкреслити національний колорит самої імпрези.

Кость Слобідський.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

Збірка одежі й обуви ЗУАДКомітету

Десятки тисяч наших залишенців в Европі живуть під цю пору в нужді і потребують великої нашої допомоги в одежі, обуві, ліках, харчах, як теж у формі грошевих підмог. В цій ситуації Дирекція Злученого Українського Американського Допомогового Комітету організує широку збіркову акцію одежі, обуви, харчів, як теж і грошевих фондів на безпосередню допомогу потребуючим українським залищенцям в Европі і закликає всі Переселенчі Осередки ЗУАДК, як теж усі молодечі українсько-американські організації й усі українські товариства, як і все українське громадянство допомогти ЗУАДКомітетові у своїх громадах перевести цю збірку.

Пересилку зібраних речей до Европи переведе ЗУАДКомітет приділеною йому військовою поштою, що на багато обнижує кошти пересилки. Тому то зібрані речі проситься пересилати до головних збіркових пунктів на нижче подані адреси:

Филаделфія:	UUARC — Building, 866 N. 7th St. Philadelphia, Pa. or UUARC — 847 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.
Ню Йорк:	UUARC — 11 E. 7th St., New York City, N. Y.
Шікаґо:	UUARC — 2247 W. Rice St., Chicago, Ill.
Рачестер:	UUARC — 291 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
Скрентон:	UUARC — 524 Olive St., Scranton, Pa.
Пітсбурґ:	UUARC — 527 Second Ave., Pittsburgh, Pa.
Нюарк:	UUARC — Ukrainian Center — 180 William St., Newark, N. J.
Бостон:	UUARC — Ukrainian Church — 130 Arlington St., Boston, Mass.
Клівленд:	UUARC — 2255 W. 14th St., Cleveland, Ohio
Дітройт:	UUARC — Detroit, Mich.
Міннеаполіс:	UUARC — Ukrainian Church — 415 2nd St. N. E. Minneapolis 13, Minn.
Балтімор:	UUARC — Ukrainian Church — 524 S. Wolfe St., Baltimore, Md.

Пакети найкраще пакувати у картони, чи обшивати в мішки — величини не більше 50 фунтів ваги. Рівночасно з пересилкою пакету до збіркового пункту — одного з вище поданих, проситься подати теж про це вістку до Централі ЗУАДК на адресу:

**UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. Box 1661,
Philadelphia 5, Pa.**

Теж і збіркові пункти повинні повідомляти Централю про число зібраних і висланих пакетів. Централя подасть збірковим пунктам спеціяльні наліпки з адресою наших Відділів в Німеччині й Австрії, що уповажнює до користування військовою поштою.

Проситься теж інші громади, які хотіли б вести збіркову акцію, подати адреси для проголошення у пресі.

При тій нагоді Дирекція ЗУАДК складає подяку секції „Мати й дитина" за її дотеперішню діяльність в ділянці висилки пакетів до Европи та й закликає громади співпрацювати й надалі з цією секцією там, де вона вже існує.

Закликається теж наші громади до чинної участи у збірковій акції, як теж допомогти при пакуванні і висилці пакетів. Пакети є висилані до магазинів ЗУАДКомітету в Европі і там розділювані тим, хто найбільше допомоги потребує.

Дирекція ЗУАДКомітету гаряче закликає все українське громадянство до діяльної участи у великій збірковій акції на допомогу залишенцям. Зближається зима, яка спеціяльно дошкульна для скитальців, і тому обов'язком кожного українця у ЗДА є принести свій дар в допомогу братам за океаном. Висилка пакетів вимагає теж коштів, тому закликається наше громадянство складати теж грошеві пожертви для цієї акції, як теж ставати членами Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і в цей спосіб стати співдільними в акції допомоги, яку веде ця наша харитативна інституція.

Тож нехай не бракує нікого в акції допомоги нашим братам у потребі.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

СПОРТОВИЙ КАЛЕЙДОСКОП

Левенята — першун Америки! — Найбільшим осягом українського футболу в ЗДА можуть чванитися юніори УАСТ „Леви" — Шікаґо. Здобувши, цього року, першість стейту Ілиной, Левенята, в міжзональних змаганнях, перемогли сильний Крейґ ФК — Ст. Луїс, а далі воковером (3:0). чемпіона Далекого Заходу з С. Френсіско. Так „Леви" опинилися у фіналі, де мали стрінутися з першуном Східньої Америки. Союз не зорганізував такої стрічі. У висліді „Леви" й їхній партнер зі сходу без бою стали співчемпіонами, З'єдинених Держав Північної Америки. Славно, Левенята!

Дальші конкретні здобутки. — Показник інших конкретних осягів веде знову до Шікаґа. Як відомо, минулої зими, перша дружина „Левів" здобула футбольну чашу Шікаґа. Коли зважити, що конкурентами українців були такі потуги американського футболу, як „Словак", „Спарта" й польські „Іґлс" — зникає всякий сумнів: це питомою вагою, дручий щодо черги здобуток українського футболу в ЗДА.

На третьому місці несподівано опинився УСК „Орлик" — Клівленд. Хоч у стейті Огайо футбол слабший, ніж у Ню Йорку й Шікаґо, то здобуття чаші й чемпіонату стейту все ж має свою вимову. А такий успіх орликівці здобули в минулому (1951) році.

Джунґлі в ЗДА. — Якщо котрийсь із наших спортових клюбів такою клясифікацією чується покривджений, хай вибачає: про його успіхи... ніхто не знає. Нюйоркський УСК цілий рік реклямує свої щонедільні змагання й ... ледве чи з трьох подав вістку до преси. Те саме „Січ" — Елізабет. Про життя й змагання дітройського „Черника" підписаний не мав щастя ні разу (!) за рік щось читати. В англійському виданні „Свободи" були... дві згадки про успіхи футболістів Рочестеру (привіт тренерові Заплатинському!). Рідко коли попадається якесь зерно інформації про змагання „Тризуба" — Филаделфія...

Якщо можна говорити про якийсь скандал в українському спорті в Америці — то він тут, в інформації!

Чого хочуть читачі? — Тимчасом багатотисячна маса наших спортових симпатиків хоче в найближчому після неділі числі наших щоденників знайти висліди (чуєте, панове? — **висліди!**) всіх змагань наших клюбів. І читачі не хочуть нічого надзвичайного, тільки того, до чого вони звикли. І зробити це ніяка штука, бо рецензія може так само добре складатися з трьох, двох і одного — як і з восьмидесяти речень.

Тому, що на цьому тлі постає квадратура кола з ковбас рецензентів і браку місця в часописах, час би дописувачам усвідомити, що вони пишуть не до спортової газети в 32 сторінки, тільки до загального часопису, що на сотні проблем має... 4 сторінки. Отже рецензія зі спорт. змагань (що повторяються що-тижня) може бути тільки телеграмна. Це в ім'я того, щоб було місце в газеті й на звіти з інших змагань.

Де рецензент цих істин не всилі зрозуміти там спортові товариства повинні писати самі (кореспонденційна картка й 5 хвилин часу — цілий кошт). Тільки не забувати, що поразки підлягають звітам так само, як і перемоги.

Забутий Альманах. — Спортовці, поруч мистців і журналістів, чи не єдині, яких 4-літне багатогранне життя й успіхи в европейських скитальських таборах не пішли в рукав. Вибагливо виданий „Альманах РФК", зі своїми 33 статтями-звітами й понад підторисотнею зняток, моментох, колірових клюбових емблем, табель і графіконів — це водночас живий фільм і просектор всього, що ділось в нашому еміґрантському тіловиховному житті 1945-1948 рр. Альманах можна набути в українських книгарнях, або в б. голови Референтури Фізичної Культури. Адреса:

Mr. John Krasnyk, 2415 W. Walton St., Chicago 22, Ill.

Молодому Гете — в альбом. — У зв'язку зі згаданим „Альманахом РФК" — одне спростування. В моєму звіті з Австрії („Тут Австрія!") невідомий мені редактор Альманаху (чи тільки моєї статті) викинув цілий відступ про тенісіста Любомира Чайківського й, під моєю фірмою, написав: „... В тім випадку треба однак з жалем ствердити, що „Тшайковски" ні разу ніде не вважав за відповідне підкреслити свою національну приналежність, чи в будь-який спосіб підтримувати зв'язок з українським спортовим рухом та українською суспільністю".

В ім'я правди стверджую, що я про Л. Чайківського такого не писав. Натомість про згаданого змагуна я до „Альманаху РФК" написав обширний, чисто-фаховий звіт, з двома долученими знятками змагуна.

„Молодому Гете", що редаґував мій звіт, доводжу до ласкавого відома: така журналістична мораль водиться тільки в „найдемократичніших" країнах. У звичайних демократіях про зміни тексту говориться з автором, або, під незміненим текстом, пишеться заввагу редактора (редакції) ... Цікаво, що на іншому місці, в тому ж Альманаху (Олег Лисяк: „Спорт поміж національними групами Д.П.") того ж Чайківського величається „найкращим нашим тенісістом" і „репрезентантом Австрії в змаганнях за чашу Дейвіса" ...

Не зважаючи на цю приватну „помилку краси", Альманах повинен знайтися в бібліотеці кожного чинного українського спортсмена і в кожного нашого симпатика спорту.

оНо

Хроніка українського життя

В АВСТРАЛІЇ

Наші скитальці відробили дворічні контракти в Австралії і зачинають відкривати самостійні варстати праці. В Аделяйді. як це бачимо з оголошень у часописі існують вже такі ремісницькі українські фірми: бляхарська, дерев'яних виробів та м'ясних виробів, в якій „можна купити европейські ковбаси та шинки".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд. УНС-у „Запоріжська Січ" відбудуться в суботу, дня 27. вересня 1952. р. в Ню Йорку, в домівці при 39 Е. 7-а вул. в год. 8-ій вечором. Просимо всіх членів точно явитися. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, фін. секр.

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

ЗА 1952 РІК ВПЛАТИЛИ:

(Листа ч. 3 (По день 20. серпня 1952).
(Продовження)

НЮ ЙОРК:

Олбані: Іван Гаврилів $10.
Амстердам: По $10: Євген Бартошик, Петро Беджіс, Євген Бішко, Оксана Добрянська, Михайло Філь, Тадей Михаськів, Василь Сірик, Союз Українок (Відділ 19.), СУМА ім. Міхновського; по $5: Тарас Гапяк, Михайло Тарнавський.
Асторія (Лонг Айленд Сіті): По $10: Проф. Василь Гришко, Роман Пачовський, Український Демократичний Клюб.
Бабилон: По $10: Павло Кісь, Марія Кісь.
Бінґемптон: Іван Іванейко $20; по $10: д-р Михайло Дмитренко, Василь Гірний, Остап Коропей, Пилип Періг, Петро Плис, Іван Шмирко; по $5: Дмитро Бабій, Юрій Дячук, Іван Попович; В. Криса $3; І. Стасинець $1.
Бронкс: Володимир Копач $20; по $10: Марія Чуловська, Марія Васьків, Осип Васьків.
Бруклин: 325. Відділ УНСоюзу — збірка з нагоди похорону покійного Івана Пашковського — $26; Павло Слободян — збірка на забаві п-ства Бішко — $20; по $25: Людмила Івченко, Ксеня Мортон; Анна Курило $20; по $10: Володимир Варанецький, Іван Добрянський, Любомир Кузьма, Іван Самокіш, д-р Р. В. Сочинський, Петро Содоль-Зілинський, д-р Александер Сидоряк; М. Чепурківський $9; Д. Данилович $1.
Боффало: По $10: Ілля Вула, Мечислава й А. Ганицькі, Андрій Клименко, Микола Медвідь, Григор Палінський, д-р Євген Перейма, Богдан Пожарнюк, Михайло Салдит, Йосиф Саржинський; по $5: Корній Холод, Сиверин Левицький; О. Дадинюк $3.
Гейстинґс: Н. Антошик $10.
Гейстинґс он Годсон: Г. Мурин $2.
Іст Медовс: Іван Гайдукевич $10.
Ґлендейл: Михайло і Текля Овчар $25.
Гемпстед: По $10: Степан Бойків, Яків Гончарів.
Гадсон: Михайло Ґризб $20 (замість поминок по бл. п. Дружині).
Джемейка: Микола Захарків $10.
Джонсон Сіті: Тадей Вацик $10
Мавит Вернон: По $5: Дмитро Деменко, Галина Дименко.
Ню Йорк Сіті: Платон Стасюк $83 (додатково за 1951 р.); по $50: Мартин Малетич, д-р Роман Осінчук; по $25: Федір Бражник, Союз Українок Америки (Віділ 1); по $20: Ярослава Форович, Петро Мельник (українська радіопрограма), Гаррі Комуніцький; Алекс. Марчук $14.60; по $10: Ярослав Данилишин, Олена Данилишин, Євген Данилюк, Іван Демків, Роман Долинський, Дамян Горячий, Михайло Гречин, Михайло Гречний, Теодозій Гриців, Петро Ікалович, д-р Богдан Карпевич, Микола Кравчук, Александра Куницька, Євген Лозинський, Стефан Марко, Євген Мельник, Анастазія і Дмитро Павлики, Роман Почтар, Роман Поритко, Іван Попівняк, Іван і Лена Проць, Сильвестер Процьків, інж. Роман Онишкевич, д-р Іван Новосівський, Володимир Семенюк, Станислав Сендецький, Ярослав Склепкович, Степан Спринський, Мирон Заклинський, Василь Захарчук, Андрій Закревський, Євген Зибликевич; по $5: Анна Антонякова, Михайло Белців, В. Димкевич, Анастазія Ікалович, Константин Ковалів, Петро Кониський, Анна і Петро Кучма; по $3: М. Гладка, І. Керницький, Д. Костів, О. Марків, Є. Шевчук; по $2: К. Козуляк, М. Кравчук, Г. Лучанко, І. Малець, І. Серединський, С. Турчин; по $1: П. Боднар, М. Чопик, В. Гасій, О. Кондрат, М. Коваль, М. Ликтей, П. Малець, П. Марко, Р. Стефанюк, І. Шкодзінська.
Пікскіл: Олександер Шандрушкевич $10.
Путнам Виллей: С. Василенко $10.
Річмонд Гілл: Роман Сухий $10.
Рачестер: По $10: Іван Белей, Дмитро Вирста, Федір Цеглярник, Василь Гусар, Василь Дубовик.
Сейвил: Д-р Р. Миколаєвич $10.
Сонсайд: Іван Кедрин-Рудницький $10 (1951р.).
Сиракюз: Український Народний Дім $25; по $10: Дмитро Родашинський, Федір Гнип, Іван Гнип.
Велей Стрім: Теодор Сенчишин $10.
Воверлит: РоманМаселко $15 (збірка в часі вінчання п. С. Ковальчука і Параскевії Кордівської).
Вестбері: Андронік Копистянський $10.
Вудсайд: В. М. Новак $10.
Ютика: В. М. Новак $10.
Йонкерс: По $10: Степан Гель, Степан Женецький, Григор О'Рів, Андрій Серафін.

НОРТ ДАКОТА:

Стіл: Д-р Антін Жуковський $25.
Індерлін: Д-р Зенон Михайлюк $10.

ОГАЙО:

Кантон: По $10: Володимир Бабійчук, Павло Вандурко, Федір Війчук, Микола Восий, Стефан Фук, Петро Гудзовський, Стефан Гудз, Іван Іваницький, Григор Ільницький, Володимир Качмарський, Богдан Маланій, Михайло Янович, Остап Панчишин, Дмитро Поліщук, Петро Сахаревич, Катерина Скубяк, Василь Содук, Михайло Стасюк, Петро Стрихальський, Володимир Стригун, Іван Воробець.
Синсинеті: Павло Леляків $10.
Клівленд: Дмитро Шмаґала $25; по $10: Тарас Вурий, Микола Чухрай, Іван Гимон, Григорій Кисіль, Дмитро Мозіль, Іван Полянський, Іван Рікло, Атанас Садовський, Михайло Свистун, Марія і Микола Струк; П. Чернець $1.
Коломбос: Іван Д. Шимків $5.
Фіндлей: Макс І. Варелка $10.
Жірард: Іван Кравець $10.
Лорейн: Григорій Вовк $25; по $10: Стефан Горалевський, Василь Коць.
Толідо: Михайло Закорчений $10.
Норквил: Іван і Леся Кметко $5.
Янґставн: Константин Горбачевський $50; по $10: Іван Вайляк, Іван Цебряк, Михайло Хорос, Іван Доровський, Василь Гаврило, Еміль Гнатів, Іван Іванюк, Петро Ліщак, Михайло Люлька, Микола Михович, Тарас Нахим, Михайло Панько, Олекса Рибалт, Петро Савицький, Василь Сухор, Михайло Терлецький, Микола Терлецький, Михайло Вальковець, Степан Василевич, Василь Венґер, Петро Веселовський. На маніфестаційно-протестаційному вічу на УНФонд зложили: Шульц і син (похоронне заведення в Янґставні) $100; по $25: Українська Православна Церква св. Петра і Павла, 230 Відділ УН Союзу; по $20: Т-во „Самопоміч", Укр. Амер. Проґресивний Клюб; по $15: 348 Відділ УН Союзу, Укр. Амер. Горожанськ. Клюб; по $10: Петровий Вар, Йосиф Габуда, Іван Павловський, Юрій Присташ, 140 Відділ УНСоюзу, 119 Відділ УНСоюзу, 274 Відділ УНСоюзу, Укр. Амер. Політичний Клюб, 218 Відділ УНСоюзу Сестр. Пресв. Діви при Укр. Правосл. Церкві, 153 Відділ УРСоюзу, Амер. Укр. Демократ. Жіноча Ґрупа, 135 Відділ „Провидіння", 19 Відділ Укр. Народн.Помочі, 124 Відділ УРСоюзу;по $5: Анастазія Сетник, 99 Відділ УНПомочі, 91 Відділ УНПомочі, Т-во Ліщаки, Тед Нахим, Микола Терлецький, Ст. Василевич, Дмитро Голубець, о. Михайло Мостенський, Майк Заяць, Марія Періг, Джан Панко, Ден Гіль, Ів. Стахура, Іван Гармич, Дмитро Войтович, Чарл. Середицький, Фел. Драй Клінерс, Ф. Л. Беррі, П. Ґулик, Йосиф Г. Ващак (похоронне заведення): по $4: Г. Міґаль, М. Семчій; по $3: П. Кашцевич, І. Байляк, С. Куртяк, П. Морозко, М. Терлецький, Е. Гнатів; по $2: Т. Петрик, Т. Сенедяк, К. Гіль, К. Остеряк, М. Михович, Й. Перегінець, Н. Лопушанський, А. і В. Кравець, С. Нановський, Кеті Луцко, Дубаси, М. Штинь, М. Нестор, М. Мушинський, М. Вальковець, Ф. Фатрич, С. Марчишин, В. Мисів, Л. Ґемма і Син, М. Юркевич, І. Колісниченки, І. Доровський, І. Сокомора, Т. Періг, В. Венґер, С. Весоловська, М. Кузняк, Чіжмар (торгівля залізом), О. Рибалт, Стахури, Ф. Дідовський, П. Аллісон, Е. Волошин, П. Стахура, Т. Г. Войко, С. Вух, Н. Федина, М. К. Врінза, Е. Тхорик, М. Комічак, М. Мельникович, В. Юзьків, С. Маслюк, Г. Луць, М. Оленич, М. Панкевич, В. Н. Войтіхівський, А. Петрик, Ф. Лошук, В. Здебель, І. Кравець, В. Прокопик; по $1: М. Присташ, Г. Гуменюк, М. Фель, І. Рудик, Ф. Ясновський, С. Гулик, М. Хорос, В. Сорока, І. Косач, М. Філь, Д. Макух, М. Яростовська, В. Бура, Дж. Лучко, М. Ганиш, М. Лінинський, Р. Стахура, К. Качур, Г. Ситник, І. Цибряк; Т. Лисик, О. Приходзенки, Тимник, М. Юзьків, С. Кріль, А. Хитра, Ваґани, Е. Лошак, Ю. Н., І. Іванюк, Й. Стржебулець, Степан Вурий, Ф. Кізло, Л. Матлак, А. Цибульський, А. Комічак, о. Л. Адамяк, А. Кріль, Р. Леґензо, М. Колісниченко, І. Вішка, К. Тиховська, М. Ярош, М. Черніга, Ю. Ґошуляк, Н. Маркович, В. Павлишин, Т. Кулинич, С. Тарновський, І. Н., Н. Нахим, С. Когут, М. Іванчак, Н. Винник, М. Ткачишин, Р. Москалик, С. Ткачук, М. Тарнавська, С. Сорока, М. Гавриляк, І. Данильчак, Й. Стахура, Н. Еліоф, П. Піско, М. Стапай, І. Юзьків, М. Федьків, А. Когут, Дж. Філь, Р. Маркевич, Луць, С. Цицик, М. Стецевич, Е. Гольман, Н.Н., С. Середицький, Ч. Павлик, Н. Павелко, Д. Юзьків, В. Герак, В. Терлецький, Т. Богатенний, В. Гринко, М. Струк, Дж. Карґулич, М. Сокіл, П. Фромель, А. Терлецька, А. К. Вурий, А. Рад, А. Волощак, К. Підкалицька, М. Коваль, Д. Сенко, І. Данилик, П. Масний, М. Чепак, Ч. В. Зубик, К. Мудрак, В. Мудрак, Е. Н., Н. Павлечко, Р. Горбачевський, М. Копчак, В. Сенчишак, П. Кобрин, Кухтин, А. Мисів, Й. Вілик, Дж. Прекста, І. Лінинський, Г. Горбачевська, Ф. Москалик, М. Мартинишин, П. Корочинський, Н.Н., Д. Глива, І. Заботський; дрібні жертви $7.05. Українська Греко-Католицька Церква Пресвятої Тройці в Янґставні відступила безплатно свою салю для цього віча.

(Продовження буде)

Ukrainian Congress Committe of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 7, N. Y.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Посмертні Згадки

РОМАН ЗАХАРЧУК, член Укр. Зап. Тов. Дністер, 361 Відділ УНС, умер дня 15. вересня 1952 року. Покійний родився 1885 р. в селі Бананин, повіт Золочів, Західна Україна. Полишив жену Анастазію, доньки Стелу, Анну і Марію; синів Юрія і Едварда та 5 внуків. Похорон відбувся в суботу, 20 вересня з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юрія при сьомій вул. — В. Й. П.!

Уряд Тов. „Дністер".

НЕСТОР КАЛАГУРКА, довголітній член Тов. Запорізької Січи від. 355 УНС, помер по довгій недузі 8 вересня 1952 р. Покійний походив з села Добростани пов. Городок, Україна. Оставив в смутку жену Пазю, 3 синів Івана, Василя і Михайла, дочки Параню і Марію, 2 братів і 11 внуків. Похорон відбувся з церкви св. Йосифа при участи родини і членів та знайомих. Тіло поховано на Mount Olivet цвинтарі. — В. Й. П.!

П. Занько, секр.

Ділимося сумною вісткою, що наспіла з Парижу, про несподівану смерть 7-го вересня 1952
Професора БОРИСА МИКОЛАЄВИЧА ЛИСЯНСЬКОГО.
Покійний походив з Черниґівщини, Україна, прожив 60 років. Помер на чужині у Франції без зв'язку зі своєю дружиною і донькою Валентиною, які знаходяться десь за залізною куртиною.
Висловлюємо своє співчуття смутку його родині і всім знайомим та учням розкиданим по всьому світі з приводу смерти дорогого нам і всьому українському народові, вірного патріота, науковця, журналіста і громадсько-церковного діяча. Хай чужа земля буде йому легкою.
Вічна Йому память!
Найближчі друзі і приятелі:
Хрищениця Лариса Мельниченко; родини: Олекси Мельниченка, Дмитра Никопенка, Петра Величка, Павла Васька, Захарія Шкурупія, Проф. Хоми Рябоконя, Іван Ткаченко, Інж. Дмитро Гурин, Інж. Панас Нестеренко, Інж. Василь Гаврипець, Інж. Андрій Ярина, проф. П. Зайців, Наталія Білінська і син Ярослав, Проф. Іван Сокіл, Інж. Олекса Шестопал.

ОСТАННЯ ПРИГАДКА!

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ ДО ЮВІЛЕЙНОГО АЛЬМАНАХУ „СВОБОДИ"

У зв'язку з 60-літтям „Свободи", яке припадає на 15 вересня 1953-го року, в Редакції „Свободи" вже приготовляється до друку великий Ювілейний Альманах „Свободи" на 1953-тій рік. Альманах матиме багатий, ілюстрований зміст та появиться збільшеним тиражем вже з кінцем цього року. Тому, що власне зі „Свободою" найтісніше зв'язаний багатобічний розвиток політичного, культурного, організаційного та господарського життя американських українців впродовж повних 60 років, Редакція Альманаху рішили віддати більше місця на оголошення численних наших громадських організацій і установ, як теж тих багатьох наших бизнесменів, яким „Свобода" впродовж свого віку не раз ставала в пригоді. Не зважаючи на великий тираж видання та збільшені кошта друку, ціна оголошень залишається та сама, що й в попередніх роках: ціла сторінка — $50; пів сторінки — $30; чверть сторінки — $20; одна восьма сторінки — $12.50. Оголошення в Ювілейному Альманасі „Свободи" матиме не тільки велику практичну вартість для оголошених, але й загально-громадське значення. Всі оголошення до Альманаху висилати на адресу „Свободи" із дописком „Альманах". Оголошення приймається найпізніше до 30-го вересня ц. р.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього згинув у Каліфорнії дня 1 вересня ц. р. трагічною смертю наш Найдорожчий Син, 21-літній

ЮРІЙ ГІРНЯК

літун 2 кл. Америк. Повітряних Сил, Пластун-Скоб, б. студент університетів в Інсбруці та Шікаґо.

В часі похоронних обрядів, що відбулися дня 12 вересня в Ню Гейвен, Конн. з усіма військовими почестями Товаришів зброї, українські та американські громадські організації та широкий круг Приятелів і Знайомих, що мимо робочого дня прибули на той сумний обряд, навіть і з інших стейтів, зворушили нас до самої глибини душі. Щирі вияви співчуття, висказані особисто або писемно, кілька десятків вінців, поминальні Сл. Божі, замовлені Приятелями за спокій душі Покійника схиляють нас до великої подяки всім тим Організаціям, Приятелям і Знайомим, яку маємо шану отцим висловити.

Володимир і Ольга Ярослава Гірняки, батьки;
Марко, брат; Маруся, сестра; о. Юстин Гірняк, дідусь.

ТАРЗАН, ч. 2921. Настанова до скоку.

Тарзан швидко розвинув плян атаки. „Ми зачекаємо, аж вони минуть нас", він шептав. „Тоді візьмемо їх ззаду".

В морозній мовчанці два мужчини чекали, коли, нічого не підозріваючи, мляво тягнулися вартівники в напрямі до них.

„Так, Люкаже", іронічно хихотів О'Рорке. „Мераля призначила нас до гарячого купелю! Ох, що ж... Хто то хоче вічно жити!"